

Gorenjec

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

Uredništvo in uprava, Strossmajerjev trg 1
Tel. št. 73.

Leto XXI. Št. 7.
Kranj, 13. februarja 1937.

Izhaja vsako soboto.
Naročnina: celoletno 40.- Din, polletno 20.- Din,
četrtletno 10 Din.

Statistika kranjske dekanije za l. 1936

Za leto 1936. se je na podlagi uradnih poročil vseh župnih uradov kranjske dekanije sestavila

slednja statistika o gibanju prebivalstva in o prejemanju svetih zakramentov:

Št.	Župnija	Št. prebivalcev	Rojstev	Pride na en tisoč rojstev	Mrtičev	Porok	Okřtelev	Obhajil	Na osebo obhajil
1	Besnica	520	19	36	7	1	5	?	?
2	Cerklje	3738	77	20	55	9	28	?	?
3	Duplje	673	12	18	8	3	8	7786	11
4	Goriče	450	6	13	6	4	11	4172	9
5	Kokra	440	9	20	5	1	3	1562	3
6	Kovor	850	19	22	13	2	3	8200	9
7	Kranj	6030	(165) 150	(27) 25	67	62	104	96762	16
8	Križe	2049	51	24	26	13	26	25126	12
9	Lom	427	10	23	4	—	—	7649	15
10	Mavčiče	879	(24) 16	(20) 17	10	3	10	10932	12
11	Naklo	1263	34	26	17	6	13	19000	15
12	Podbrezje	909	12	13	11	1	4	9870	10
13	Preddvor	1423	40	28	17	10	20	14000	9
14	Predoslje	1700	41	24	28	14	25	39000	22
15	Smlednik	2037	60	29	33	18	30	25824	12
16	Šenčur	3258	105	32	53	21	32	46200	14
17	Šmartin	4000	133	33	64	60	77	28000	7
18	Št. Urška gora	350	8	23	6	3	4	?	?
19	Trboje	346	9	26	8	3	4	5999	18
20	Trstenik	560	12	21	6	6	7	10050	17
21	Tržič	5002	(133) 125	(26) 24	59	40	63	71555	14
22	Vesovo	612	15	24	8	7	7	12496	20
23	Zapoge	280	6	21	4	1	4	4852	19
24	Jezersko	641	19	29	10	7	8	1871	3
25	Golnik	—	—	—	11	—	—	17000	—
		38425	988	26	536	295			

Opombe k tabeli:

Vseh župnij v kranjski dekaniji je 25, enako število ima tudi radovljška dekanija in sta to največji dekaniji v ljubljanski škofiji po številu župnij. V tabeli sta obe župniji na Jezerskem, to je župnija sv. Ožbalta in župnija svetega Andreja na Ravnem, navedeni pod eno župnijo Jezersko. Ker ima zdravilišče Golnik svojega lastnega dušnega pastirja, ga radi prejemajo sv. obhajil in mrtičev navajamo posebej in ne pod župnijo Križe, kamor spada.

Število prebivalcev je navedeno po zadnjem štetju, le v župniji Šmartin pri Kranju je radi prevelikega priseljevanja navedeno število duš približno.

Med števili rojstev so navedeni le oni, ki so bili rojeni v domači župniji. Pri kranjski, trziški in mavčičski župniji pa so v oklepaju navedeni tudi še oni, ki so bili rojeni v ljubljanski bolnici. Če se pri teh župnijah upoštevajo še novorojenčki domačih družin, ki so pa rojeni v ljubljanski bolnici, potem se procentualno zelo spremeni število rojstev na en tisoč prebivalcev.

V tretji koloni je navedeno, koliko rojstev pride v župniji na en tisoč prebivalcev. Po tej tabeli vidimo, da je bilo sorazmerno največ rojstev v Besnici, na drugem mestu je Šmartin pri Kranju, na tretjem Šenčur pri Kranju, nato sledi: Jezersko, Smlednik, Preddvor, Naklo, Trboje, Kranj, Križe, Predoslje, Tržič, Vesovo, Lom, St. Urška Gora itd. V celotni dekaniji pride na tisoč prebivalcev po 26 rojstev, kakor jih imajo župnije Naklo in Trboje. Splošno pa se opazuje neprijeten pojav, da imajo one župnije, kjer prevladuje kmečko prebivalstvo, manj rojstev, kakor pa one župnije, kjer živi tovarniško delavstvo. Največ rojstev pride na

one kraje, kamor se priseljuje delavstvo: Besnica, Šmartin in kranjska okolica. V kranjski župniji je bilo rojenih v mestu samem 56 otrok, v okoliških vaseh pa 94, tako pride v mestu samem na en tisoč prebivalcev komaj 16 rojstev, v okolici pa 37! Od kod prihaja to, da dajo posebno kmečke župnije bolj malo naraščaja? Slovenci smo glede števila rojstev daleč nazaj za Hrvti in Srbi! Na kmetih se pri nas ljudje ženijo bolj v poznejših letih, delavci pa stopajo kaj kmalu v zakonski jarem! Zelo bi bila zanimiva statistika poročenih po starosti! Jasno bi dokazala, da se splošno po kmetih ženijo posebno gospodarji v poznejših letih, ker gorenjski kmet ne da tako brž iz rok grunta, dokler še mezinec giblje! Kmet vse bolj premisli, predno se poroči, delavec si pa ne dela posebnih skrbi glede poznejšega življenja in preskrbe družine! Saj se nekateri celo ženijo zato, da bodo nato lažje kot omoženi dobili delo v tovarni! Ni majhen procent med poročenimi brezposelnih! Bela kuga je gotovo bolj razširjena med meščani in delavskimi družinami, za to gotovo malega rojstva po kmetih ni kriva demoralizacija, ampak gospodarske razmere, ki ne dovolijo kmečkim fantom v zakon. Tabela o številu porok jasno kaže, da imajo one župnije, kjer žive delavci zelo veliko število porok, kmečke župnije pa prav malo poročenih parov! V Kranju je n. pr. med 56 poročenimi pari bilo 43 ženinov delavskega stanu in le 13 trgovskega stanu, uradnikov, posestnikov in mojstrov, pa niti en kmečki sin — gospodar, dasi je v okolici precej kmetov! Največ porok je bilo v Kranju in Šmartnem pri Kranju, procentuelno pa največ v Šmartnem pri Kranju, ki je v zadnjih 10 letih postala iz kmečke izrazito delavska župnija.

Število razdeljenih sv. obhajil v l. 1936. je tudi zelo poučno in splošno zelo dobro kaže versko stanje dotične župnije. Najboljša je v tem oziru župnija Predoslje, kjer je prišlo lansko leto povprečno na vsakega župljana z malimi otroci vred po 22 sv. obhajil! Če so številke o sv. obhajilih v Predoslju točne — o čemer ni dvoma — potem je v tem oziru najbrž to med najboljšimi župnijami v naši škofiji! Pomisliti je treba, da je večinoma kmečka župnija, kolikor pa je delavec, pa morajo hoditi precej daleč v tovarne in vendar je bilo tam toliko sv. obhajil! Za Predoslji pride župnija Vesovo, kjer pride kar 20 obhajil na osebo na leto, naravnost si najne procenite dajo nato Zapoge z 19 obhajili na osebo, Trboje 18, Trstenik 17; nato sledi: Kranj, Lom, Naklo, Šenčur, Tržič itd.

Pripomniti moram, da so vse številke okrogle in da bi skoro za eno točko več na tisoč dali Križe, Lom in Trstenik.

Seveda popolnoma jasna slika verskega življenja te številke še niso. Napačno bi bilo, če bi po teh številkah presojali n. pr. Kokro in Jezersko. To so popolnoma planinske župnije, kjer ljudje težko prihajajo v cerkev in k sv. zakramentom posebno med tednom. V Kranju in Tržiču mnoga pomorejo k sorazmerno velikemu številu sv. obhajil tudi zavodi! Po nekaterih župnijah lani niso šli sv. obhajil, za to manjkajo tozadevni podatki.

Nepotrebna radoznalost

Zadnje čase se je veliko že pisalo o razmerah v našem gasilstvu. Vsa javnost je postala pozorna in sledila dogodkom, ki so se vrstili eden za drugim. Ne bomo razpravljali o dejstvih, radi katerih je prišlo do sprememb pri gasilskih organizacijah, to je znano že vsej javnosti. Mislimo, da ni nobenega poštenega človeka, ki bi odrekal utemeljenost in upravičenost sprememb, ki so se izvršile, in to ravno gasilstvu samem v prid. Vse liberalno časopisje je zagnalo velik krik, da se godijo gasilec vnebovpijoče krivice, in na vse mogoče načine poskušalo dokazati, kako se sedaj vrše v gasilstvu politična razračunavanja in to v onem gasilstvu, ki je bilo doslej vedno „izven dnevnice politike“. Naši čitatelji so se lahko prepričali ravno o nasprotnem, saj smo s točnimi podatki ugotavljali, da se ravno sedaj izganja politika iz gasilske organizacije, v katero so jo zanesli ljudje, ki naj bi jim gasilstvo bilo samo politična garda. Gasilstvo naj bi bilo ona politična armada, na katero bi se lahko v vsakem slučaju zanesli razni „firerji“.

Ko se sedaj izmikajo pri gasilcih tla našim tako „nacionalnim“ in vlezlaslužnim „gasilec“, skušajo na vse mogoče načine oprati sebe raznih očitkov in se opravičiti pred javnostjo. Vendar je jasno, da so izgubili zaupanje gasilcev samih, saj so ravno občni zbori to dokazali.

Zelo jih skrbi, kako so se izvršili zbori pri posameznih četah, posebno pa jim je za to, koga so člani izvolili za delegate za župske skupščine. Da je to resnica, nas prepriča to pismo:

Gospod

T. A.

v Smledniku.

Vljudo Vas prosim, da mi pošljete točne podatke kako se je vršil Vaš občni zbor gas. čete, kedo je sedaj izvoljen za delegate na župno skupščino, kedo je v Zapogah, in Trbojah, zbiram podatke, ker jih moram poslati vojnomu Ministru. Škoda je le ta, ker niste obdržali čete. Za enkrat bode treba potrpeti, pride pa še čas, in morebiti v kratkem, ko se bode to početje od te golazni grozno maščevalo.

Prosimo, da mi čim prej pošljete, in Vas prijateljsko pozdravljam.

Pri Tržišču, dne 5. II. 1937.

Križnar, l. r.

Prepričani smo, da bodo merodajni prav gotovo umeli izkoristiti zgornje pismo razrešenega starešine kranjske gasilske župe Križnarja Antona in se pripraviti na „maščevanje“ za delo, ki ga opravljajo, kot „golazen“.

Ker pa vidimo, da Križnarja zelo zanimajo podatki za Smlednik, mu bomo mi postregli drage volje. Za delegate sta bila namreč izvoljena v Smledniku g. Bugar, župan, in pa

g. Japelj Pavel, upravitelj. Za Trboje pa je prav gotovo že dobil potrebne podatke za vojnega ministra (?) od g. Bohinca enako kot za Zapoge.

Cudi nas samo, kako je g. Križnar prišel na to, da potrebuje podatke za g. vojnega ministra, ko vendar že vsak otrok ve, da je gasilstvo v smislu zakona podrejeno ministru za telesno vzgojo naroda. Pa morda ja ni tako naiven, da misli pri ljudeh na ta način vzbuditi pozornost in zaupanje?!

Prosvetnim društvom

Dekanijski prosvetni odbor je začel s svojim sistematičnim delom, potem ko je izvršil vse predpriprave. Zato naj se društva rada obračajo nanj za nasvete ali s svojimi potrebami. Hitro bomo ugodili vašim prošnjam. Odbornike na deželi pa prosimo, da vestno in z veseljem vrše zaupane jim dolžnosti. Predsednik in tajnik pa naj ne pozabita, da morata biti stalno v stiku tudi z dekanjskim odborom.

Prosvetna društva, ki nam še niso poslala poročila o svojem letošnjem delu, naj to vendar takoj store. Zato da se spoznamo in da poznamo svojo moč in življenje, nujno rabimo statistiko, ki naj obsega: število članov, odseke v društvu, letošnje prireditve in končno predsednikovo in tajnikovo ime. Dodajte eventuelne želje!

Do sedaj smo pripravili več predavanj. Na razpolago so vam predavatelji za 1.) Bistvo naroda in slovenska zavednost; 2.) O Španiji; 3.) O zvezdah, s skioptičnimi slikami, in 4.) več zdravstvenih predavanj: a) O nalezljivih boleznih, b) Kako se varujemo boleznih itd. Ostale naslove javimo prihodnjic.

Pogumno na delo! Naše člane moramo vzgojiti za moderni čas, ki nalaga toliko dolžnosti vsakemu posamezniku in ki terja tudi pripravljenih ljudi v naših društvih. Na drugi strani pa morate krepko prijeti za vajeti tudi zato, ker nas letos po dolgih letih čaka — naš nastop pred javnostjo.

V začetku počitnic — datum je že določen — priredimo Prosvetni dan v Kranju za vso dekanijo. Program dneva je v splošnih črtah sestavljen. Na to pa morate misliti že sedaj in na to tudi že delati. Vsi društveni odseki bodo sodelovali. Program in dolžnosti posameznih društev vam sporočimo naknadno, za podrobnosti pa boste zvedeli na dekanjskem svetu v najkrajšem času, že sedaj mislite na narodno roko. Fantovski odseki bodo s ponosom organizirali konjenike in kolesarje. In s tem ni treba nič odlagati. Treba jih je zbrati. Da pevec ne bo manjkalo pri skupnem koncertu in pri nastopu nekaterih posameznih edinic, se razume. Če imate kaj posebnih znamenitosti iz svojega delovanja v kulturno zgodovinskem oziru, pripravite za razstavo.

Dela in priprav bo dovolj! Zato pa nič ne čakajte! Takoj je treba prijeti z organizacijo. Vojde naj bodo fantovski odseki!

Nekatera društva se gibljejo zelo živahno. Naj jih sosedna posnemajo v energiji in marljivosti, pa tudi v vzgoji svojega članstva. Naprosili smo „Gorenjca“, ki bo rad priobčeval vaše dopise o kulturnem življenju pri vas. Zato naj ne bo društva, ki se ne bi poslužilo te prijazne naklonjenosti! — Na dekanjski svet morate priti že s poročili o pripravah za naš Prosvetni dan. — Odbor.

Pametno gospodarstvo ?!

Trboje, februarja 1937.

Mi vaščani se nismo mnogo čudili, ko se je branil oddati posle predsednika gasilske čete in samozvanega blagajnika naš mlinar Bohine Jernej. Vedeli smo, da nekaj ne more biti v redu. In res so se naše slutnje uresničile.

Bohine namreč ni bil na redni letni skupščini več izvoljen — še celo predlagan ni bil — za predsednika upravnega odbora gasilske čete. Ko je prišel čas, da se oddajo posli, je enostavno odšel „po opravkih“ v Stražišče. Tudi od strani župe napovedani reviziji se ni hotel udati ter je moral četa zaprositi pri srezkem načelniku za pomoč. Prvi obisk orožnikov pri njem je ostal brez uspeha. Seže, ko so drugi prišli z zastopnikom občine, se je udal ter oddal posle.

Mi smo izpraševali, zakaj se je tako branil oddati posle, pa smo kmalu dobili točen od-

govor, ki ga je ugotovila revizija. Med drugim je revizija ugotovila, da je Bohinc dvignil s knjižico gasilske čete dne 28. aprila 1936. znesek 4500 Din v gotovini. Nato pa je dne 4. maja istega leta iz neke stare hranilne knjižice, za katero je veljala denarna zapora ter se iz nje more dvigniti mesečno samo 100 Din, prepisal znesek 4500 Din. Ob predaji poslova je v hranilnici ostalo samo 4500 Din, ki se pa ne morejo takoj dvigniti, čeprav je bila prej vloga čete vedno razpoložljiva. Tako se je koristil z denarjem gasilske čete, sledujo pa oškodovani v toliko, da sedaj ne more razpolagati s svojim premoženjem.

Tako do sedaj prav gotovo še ni nihče znal gospodariti!

Mi našega Bohinca poznamo kot dobrega prekupca, pa se zato čudimo, da je sklenil tako imenitno kupčijo z Dolinarjem glede sveta, na katerem naj bi stal gasilski dom. Dolinarju je naša četa izplačala tri tedne prej nego je sklepal upravni odbor, vsoto 4000 Din za svet, za katerega trdijo takrat prisotni odborniki, da je bil velik 10x30 metrov. To ni nikjer napisano, ne v zapisniku, še manj pa v kaki pisni pogodbi, ker ista sploh ne obstoji. Dolinar pa, ki je svet tako poceni (?) prodal, trdi, da on sveta sploh ni prodal, temveč samo odstopil za zgraditev potrebnega gasilskega doma. Sedaj ne vemo, če je kupčija sploh sklenjena in kako, ker ni niti v zemljiški knjigi nobenih podatkov o njej. Zanimivo je tudi to, da Dolinar še vedno koristi svet, za katerega je že pred dve in pol leti prejel lepo vsoto 4000 Din. Tako ima dve koristi: prejel je denar, svet pa je še vedno njegov. — Ima pa še tretjo korist, in ta je, da ga nihče ne more prisiliti, da odstopi že enkrat prodani svet, ker ni nobene pogodbe.

Upamo, da bodo možje, ki jih je zaupanje članov postavilo na odločilna mesta v upravi naše čete, napravili tukaj red, čeprav bo morda za to potrebna celo sodna pot.

K 25-letnici poroke ge. Zofije Mohorjeve v Kranju.

Kakor njiva blagodatna
naša je slovenska mati,
kakor kruh je dragocena,
kakor krog brezkončni, zlati.

Nje srce je kakor morje —
v njem ljubezni globočina.
Njena duša je velika —
kot življenja bolččina!

Kakor gora zvesto čuva
naše ljubljene domove,
kakor vseprijujočnost zvesta,
nad življenjem dragih plove.

Kakor žrtvenik je mati,
kakor sveča izgorava,
s slednjim dihom, slednjim časom,
v upu vernem svet ogreva.

Taka, draga jublantka,
Ti si zdaj —, in vedno bila,
saj si v rosnih žetevih mladosti,
sliko verno to nosila.

Saj je med dekleti nekdanj
Tvoje nam ime sijalo,
cvet mladosti, vzorov, upov
Tebi je in nam dajalo.

Zdaj si mati, dobra žena
petindvajset vzornih let,

v njih je doba dragocena —
za Tvoj dom, Boga in svet!

In zato častitke sprejmi
naše, naj jih usliši Bog.
V zlati jubilej naj živi
Tebe in Tvoj družinski krog!

Marija Ferjan.

Cesta na Črni vrh naj se gradi še letos!

S priključitvijo občine Črni vrh k našemu okraju je na mah stopila v ospredje nujna potreba gradnje ceste Skofja Loka—Črni vrh, ki je bila sicer že prej zelo potrebna, vendar se je njena nujnost pokazala v pravi luči v trenutku priključitve Črne vrha k Skofji Loki. S svojim bivšim okrajem je bil Črni vrh vezan z lepo cesto Črni vrh—Polhov gradec v dolžini 12 km. S Skofjo Loko pa nima črnovrška občina prav nikake primerne prometne ceste. Pota Skofja Loka — Sv. Andrej — Sv. Ožbolt — Alč — Kopačev vrh — Božnar — Črni vrh, 4 ure, ali Skofja Loka — Bodovlje — ob Bukovem potoku — na Kopačev vrh, 5 ur itd., so deloma steze, deloma grape ali slaba poljska pota, tako da v vsej dolžini ne moreš rabiti nikakega vozila. Vsa druga pota so pa še daljša in zato iz enakih vzrokov kakor zgorajna še veliko manj primerna. Naši možje, ko so to uvideli, so storili vse potrebne korake, da so zagotovili zgraditev moderne ceste, ki bi ustrezala vsem prometnim potrebam. Kr. banska uprava je imenovala komisijo, da je izvršila vsa potrebna merjenja. Komisija je zaznamovala teren in določila, da bo cesta peljala približno po črti Skofja Loka — Bodovlje — ob Bukovem potoku — Kopačev vrh — Črni vrh. Ker so vsi spoznali silno nujnost ceste, je bilo določeno, da se z gradnjo začne že letos. Vendar so v zadnjem času, kakor smo čuli, nastopile neke ovire, zaradi katerih bi bila gradnja ceste odložena na leto 1938. ali morda še na nedoločeni čas.

Vsekakor pa je nujna potreba, da se začne z gradnjo ceste takoj. Vemo, da bodo naši možje vse storili, kar se stori s sploh da! Apeiramo na vse odločujoče činitele, naj vse store, da se z gradnjo ne odlašna na poznejši čas! Zakaj, če je kje cesta potrebna, je gotovo tu! Če samo dejstvo, da bosta tako zvezani polhovgrajska in škofjeloška dolina, potrjuje to zlasti iz vojaškega stališča, kakor tudi tujsko-prometnega in zimsko-sportnega stališča. Saj bi bili ob cesti krasni smuški tereni, ki bi zaradi bližnje Ljubljane prinesli marsikaj denar v žepe prebivalstva. Skofja Loka pa bi ob ugodnih razmerah postala lahko eno izmed smuških središč v državi. Saj bi njeni tereni in športne naprave omogočale prav vse panoge smuškega športa od skakanja (skakalnica v Vincarjih, 50 m), drsanja na igrišču „Sore“, tekov, slaloma in smuka.

Ljudstvo Vas prosi, uslišite ga! Hvalažno Vam bo!!

Vsako sredo zvečer

Streleške vaje

v dvorani na „Stari pošti“ v Kranju.
Vabljeni tudi nečlani.

Tedenske novice

KRANJ

Regulacija Kranja. V soboto, dne 13. februarja 1937, se vrši v dvorani hotela Stara pošta ob 20. zanimivo predavanje o osnutku regulacijskega načrta za mesto Kranj in okolico. Predaval bo univerzitetni profesor g. ing. arh. Ivan Vurnik, ki je napravil idejno skico regulacijskega načrta. Na predavanje so vsi zlasti pa interesentje, vljudo vabljeni.

G. Mohor Ciril ob srebrnem jubileju. V nedeljo bo praznoval v krogu svoje družine svoj srebrni jubilej nam vsem dobro znani g. Mohor Ciril. Ta dan bo namreč 25 let odkar skupno nosita zakonski križ on in njegova soproga. Vse svoje življenje je posvetil cerkvi in naravi. Toda tudi za prosvetno delo se zelo trudi. Saj je ravno letos režiral spevoigro „Čevljar baron“ in sedaj pripravlja koncert. Vedno je delal in še vedno dela za kat. prosvetno društvo. Pa tudi v sportu se še vedno aktivno udeležuje. Tako je predsednik Lovskega društva za Gorenjsko in pa predsednik Streleške družine v Kranju, ki je ravno po njegovi zaslugi tako slavnostno proslavila lansko leto svojo desetletnico.

K srebrnemu jubileju naj jublanta poleg številnih čestitk sprejmeta tudi naše čestitke. Naj Vaju ljubi Bog blagoslovi da bi dočakala še zlati jubilej!

Merodajne faktorje prosimo, naj poskrbe, da bodo naše ulice in ceste bolj snažne. Blata na naših cestah je toliko, da se človek boji zapustiti sobe in iti po najnujnejših opravkih, vsi pa tudi nimamo avtomobilov, da bi ne gazili blata. Če drugega nima, Gorenjska ima pač dovolj kamna, da se zadostno posujejo naše ceste. Posebno na križišču pred hotelom „Stara pošta“ bi morali skrbeti za čistoto. Vsak tujec, ki pride v naše mesto, mora najprvo stopiti v blato in to mu pokvari vse utis.

Strideseturno češčenje v kranjski fari je za vso okolico že od nekdaj zelo privlačno. Tako je tudi letos to nadvse lepo uspelo. Vzdno je bilo dovolj vernih častilcev v cerkvi. Vse pridige so bile dobro obiskane. Sv. obhajil je bilo te tri dni 2500.

Naše mesto v znamenja pusta. Letos je bil zelo kratek predpust, toda kljub predpustu nismo imeli mnogo veselja. Zanimivo je to, da še te, kar jih je bilo, niso bile obiskane tako kakor so želeli. Pustni terek pa je iznenadil vse gostilničarje. Ta večer se je v vsaki gostilni kar trlo ljudi. Opaziti pa je bilo, da niso prišli napraviti bajnih vsot, ker teh naši ljudje nimajo, ampak samo, da plešejo in gledajo maske. Toda mask je bilo letos malo in še te niso bile nič kaj prida. Nekateri so bili pač zelo veseli in se niso nič zmenili za pepelnico. Mnogi so imeli celo opravka z našimi policaji, nekateri so se morali celo pokoriti na stražnici za svoje grehe. Do kakšnega prevelikega škandala ni prišlo.

Zanimivo je bilo, kako so ljudje v terek popoldan čakali, kdaj se pojavijo maske. Lansko leto je meščane iznenadila kranjska godba, letos pa je dala svoje instrumente v popravilo in ni mogla napraviti tega veselja. Tako je pustni terek bil za marsikoga žalosten, ker si pust brez pustnih šem še predstaviti ne more.

Krajevni odbor Jadranske straže v Kranju obvešča vse svoje člane, da bo imel svoj redni letni občni zbor dne 17. februarja 1937. ob pol

deveti uri v dvorani hotela „Stara pošta“ s sledečim dnevnim redom: 1.) poročilo predsedstva o celoletnem delovanju J.S.; 2.) poročilo blagajnika; 3.) poročilo nadzornega odbora; 4.) volitev predsednika; 5.) volitev upravnega odbora; 6.) volitev nadzornega odbora; 7.) volitev treh delegatov za oblastno skupščino. — Vsi člani Jadranske straže se opozarjajo, da občen. zbora zanesljivo udeležijo. — Za odbor: Dr. Bežek Josip, l. r., predsednik; Mohor Gabrijel, t. č. tajnik.

Vincencijska družba v Kranju ima v nedeljo, dne 14. t. m. svoj redni občni zbor v Marijanišču od pol deseti uri dopoldan. Vljudo vabljeni člani in dobrotniki!

Kmetijsko-gospodarski tečaj se bo nadaljeval v nedeljo ob 9. uri dopoldne v dvorani Ljudskega doma. Vabljeni ste vsi člani in prijatelji iz vseh sosednjih društev, da se tečaja v obilnem številu udeležite. Na tečaju se bo razpravljalo o sadjarstvu.

Telovadni fantovski odsek Prosvetnega društva ima redne vaje vsak ponedeljek in vsak petek ob 8. uri zvečer. Dekliški telovadni odsek pa ima redne vaje vsak torek zvečer ob 8. uri. Pridite v čimvečjem številu!

Skupina poselske zveze sporoča, da bo v nedeljo, dne 14. t. m. popoldne ob pol 4. uri v Marijanišču redni sestanek. — Pridite vse!

TRZIC

Informatorji našega sodišča. Med svojimi prijatelji se je mudil nekaj dni bivši naš kaplan čg. Zakrajšek, kateri je trpel z nami v dobi najkrutejšega preganjanja vsega, kar je dihalo po katolištvu in slovenstvu. Sodišče mora imeti dobre informatorje, ki so zasledili gospoda Zakrajška, katerega je sodni sluga kar sredi ceste terjel za sodne stroške še iz leta 1935, ko je moral braniti sebe in svoje tovariše pred denuncijanti, ki so se pa takrat skrili za imuniteto takratnega poslanca Lončarja. G. Zakrajšek je seveda to gladko plačal. Naša javnost pa za tem dejanjem vidi nekaj drugega. — Se se niso umirile tiste protiljudske temne sile in rovarijo podtalno dalje. S tem dejstvom smo bili opozorjeni na nevarnost, kar nas sili, da moramo biti nas traži vsi, ki čutimo katoliško in slovensko.

V Dolini je znamenje Križanega, pred katerim gori navadna ročna svetilka. Ob pustnih dneh sta ponoči to svetilko snela dva napredna učitelja, ki sta svetila po poti v četrti ure oddaljeno gostilno svoji krokarški družbi. Kaj se je vse počenalo in govorilo med potjo in v gostilni na račun te svetilke in znamenja, si lahko vsak misli. Kliče mo višjo šolsko in politično oblast na pomoč, da pozove take kulturosose na odgovor, ker ljudstvo ne more trpeti tega, da bi se vzgojitelji naše mladine norčevali iz stvari, ki so vernemu ljudstvu svete. Če ni dobrega učiteljstva, tudi takih ni treba! Bolje je, da narod takih učiteljev nima, da ostane analfabet, kakor da bi se moralno izpridil.

ŠKOFJA LOKA

Igra. Pri Sv. Duhu so uprizorili igralci tamkajšnjega odseka Prosvetnega društva Stara Loka, dne 31. januarja in na Svečnico „Cigane“, ki so bili dobro igrani. Dvorana gasiln. doma v Virmaših je bila premajhna.

Poroka. V nedeljo, dne 7. t. m. se je poročil občinski odbornik Mihael Škrlič z gđ. Julko Ja-

Škerbec Matija:

Šenčurski dogodki

(Dalje)

Res je bilo mučno goniti razne osebe pred sodišče, posebno ker so bile to večinoma žrtve drugih, ki so se znali dobro skriti, toda radi naše obrambe je bilo to nujno potrebno. Ravno s temi procesi smo pred sodiščem dokazali, da so nekateri, ki so nas obremenjevali navadni zločinski tipi, ki jim sodišče ni moglo dati vere...

Izmed raznih obrambnih procesov, ki smo jih takrat povzročili, naj opišem le enega, ki je zelo značilen.

Tožba proti Juliju Lapajnetu.

Pred nekaj tedni je prineslo „Jutro“ zmago-slavno novico, da so Brodar, Umnik in Škerbec propadli pri prizivnem sodišču v Ljubljani s svojo tožbo napram Juliju Lapajnetu iz Cerkelj pri Kranju. Nisem prvotno nameraval osebno imenovati nikogar, izmed onih, ki smo jih izročili sodišču radi klevet ob priliki šenčurskih dogodkov. Da pa moram v tem oziru napraviti izjemo z g. Julijem Lapajnetom, naj se pač gre g. Lapajne zahvaliti temu uglednemu listu. Radi objektivne resnice moram pojasniti celotno pravdo proti g. Lapajnetu.

Kmalu po naših aretacijah enkrat junija meseca je prišel g. Lapajne Julij, sin šolskega upravitelja v Cerkljah pri Kranju, v Radomlje na obisk k preč. g. Davidu Doktoriču, kuratu v Radomljah in je pri tej priliki izjavil, da so pri hišni preiskavi pri Škerbecu v Kranju našli doku-

mente, ki pričajo, da je bil Škerbec v zvezi z Italijani. Podobno je trdil tudi o Umniku in o Brodarju. Od drugod smo izvedeli, da je isti govoril o naših zvezah z Italijani in da so pri Umniku in Brodarju našli tudi italijanski denar.

Radi tega smo vložili proti Juliju Lapajnetu tožbo radi klevete pri okrajnem sodišču v Kranju.

G. David Doktorič je kot priča izjavil pri okrajnem sodišču v Kamniku sledeče:

„Iz časov, ko sem služboval v Spod. Brniku, sem z rodbino Lapajne dobro znan. Tudi sem tam veliko občeval.“

Odkar sem v Radomlju pa so se stiki z rodbino pretrgali in ni nihče od njih prišel me v Radomlje obiskat. Po šenčurskih dogodkih nekako v začetku junija t. l., pa se je pripeljal k meni v družbi Finžgarja m. l. iz Cerkelj obdolženec. Takoj v početku pogovora je napeljal pogovor na politično polje in na šenčurske dogodke, vendar pa sem ga jaz zavračal, naj nikar o tem ne govorimo in pojdemo rajši k meni na dom na kozarec vina. Tu je zopet obdolženec napeljal pogovor na dogodke v Šenčurju in na to sledeče preiskave in poizvedbe in mi med drugim povedal, da se je izvršila pri zasebnem tožilecu hišna preiskava, pri kateri so našli dokumente, ki dokazujejo, da je bil zasebni tožilec v zvezi z Italijani. Ker mi je bil cel pogovor neprijeten in ker me je ta obdolžitev zasebnega tožilca, ki ga osebno dobro poznam, zelo zadela, sem to ogorčeno zavrnil, češ, to ni res. Obdolženec pa je trdil z vso doslednostjo svoje, češ, da ima to vest od prav zanesljivih virov. Iz prejšnjega pogovora bi bil moral pod temi zanesljivimi viri smatrati, da

je ta vir sresko načelstvo. Izrecno pa obdolženec za vir ni navedel.

Bili smo takrat navzoči moja nečakinja Doktorič Fortunata pri meni v Radomljah in njena sestrična Gec Darinka iz Ljubljane, Rožna dolina V29 in seveda Čimzar iz Cerkelj. Inkriminirani očitke pa je padel pri meni v hiši ali pa na dvorišču ob slovesu.

Ta obdolženčeva vest je name tako vplivala, da sem, dasi ji nisem mogel verjeti, šel v Ljubljano na policijo, kjer sem slučajno z nekim gospodom, ki ga ne morem imenovati, ki pa je imel ravno s to stvarjo veliko posla, o tem govoril, mu tudi povedal o tej obdolžitvi in ga vprašal, kaj je na tem resnice. Ta gospod mi je povedal, da se pri tej preiskavi ni prav ničesar takega našlo. To povem samo radi tega, da se razvidi, kako je ta vest name vplivala in da sem hotel na vsak način dobiti zagotovilo, koliko je na tem resnice.

Ko sem v Ljubljani zvedel, da zasebni tožilec namerava vse razširjevalce teh vesti poklicati na odgovor, sem se tudi jaz ponudil tozadevno za pričo.

Pri javni razpravi pri okrajnem sodišču v Kranju dne 17. septembra je isti gospod izpovedal še sledeče: „Tekom razgovora, ko je Lapajne izrazil že navedeno obdolžitev, sem ga jaz opozoril, naj pazi na svoje izjave, da nisem in ne morem biti indiferenten, če raznaša v moji hiši napram duhovnemu sobratu tako težke obdolžitve. Na to opozorilo je obtoženec z raznimi namigavanji celo potrjeval svojo izjavo, češ, da ima dobre zveze. Obtožencu sem takoj povedal, da se bom o stvari informiral.“

vernikovo. Oba novoporočenca sta vneto sodelovala pri cerkvenem pevskem zboru. Zato se jima je isti oddolžil na ta način, da jima je v soboto zapel podoknico. Zenin je vnet igralce Prosvetnega odra, na katerem ga publika želi še večkrat videti. Mlademu paru želimo v zakon srečnih dni!

Umrli je. V Karloški ulici 29 je umrla gospa Marija Prevodnikova v visoki starosti. Bila je po rodu iz Bodovlj.

J.S.Z. Na občnem zboru JSZ za „Šešir“, ki se je vršil na Svečnico v društveni dvorani je bil izvoljen za predsednika Sever Tine. V imenu centrale je poročal tov. Pestotnik iz Kranja.

Javna dela. V ponedeljek so pričeli delavci na Kamnitni kopati kamenje za škaro po Vincarski cesti od Kapucinskega mostu do Korširjevega jez. Za leto je določeno za to delo 100.000 Din. Vsa dela so preračunana na okrog 230.000 Din. Delno se je škara zgradila že lani, kako pa je JNS gradila ta zid, smo že zadnjič omenili!

Maskarada. Na pustno nedeljo so bile maskare v hiši št. 33. Pa pravijo, da so nekateri bile res maskare! V torek pa so tekale celo po cestah! V današnjih hudih časih bi pač lahko izostale!

Postne pridige. Letos je bila cerkev sv. Jakoba pri postnih pridigah tako polna, da že dolgo ne tako. Ljudstvo je zlasti z zanimanjem spremljalo slovitega pridigarja in bivšega škofjeloškega župnika g. kanonika Tomaža Klinarja. Ljudstvo pač čuti, da ni rešitve iz današnjih hudih časov v maskarah, ampak le v cerkvi in molitvi.

Obnašajte se dostojno! Osebe, ki prihajajo skoraj vsako nedeljo med deseto sv. mašo v cerkev ter ostajajo za stranskimi vrati, kjer se nato norčujejo, prav vljudno opominjamo, naj se obnašajo dostojno ali pa naj ostanejo tam, od kjer so prišli!

Postna pustna zabava. Na pustni torek zvečer je tukajšnji Katoliško prosvetno društvo priredilo družabni pustni večer pri pogrnjenih mizah. Na sporedu sta bili tudi Stokovi „Laži-zdravniki“ in „Trije tički“. Igralci so izvrstno zabavali publiko, ki je ob glasu zvona zapustila zabavo in odšla na domove, zavedajoč se pričetka posta.

Nov dom. Starološko prosvetno društvo je pričelo z akcijo, da si zgradi nov, oziroma popolnoma prenovi stari dom na „Marofu“. Nabirajo darove, kakor denar, les, apno itd. Ljudstvo se rado odziva prošnji nabiralcev. Največ zaslug, da se je stvar premaknila z mrtve točke, ima novi kaplan g. Babnik, ki je tudi zelo poživil prosvetno delo v društvu. Bog mu naj dovoli, da bo dolgo med nami in da svoje delo tudi srečno dokonča!

PRIMSKOVO

Naš prosvetni odsek je uprizoril veselo igr „Trojčki“ in Hrastju in Kranju v popolno zadovoljstvo vseh. To naše delo močno boli nasprotnike. Zato so šli in od Gorenj pa skozi vso vas do Kranja potrgali vse plakate. Bilo jih je več in dobro znani, saj jih je nekdo opazoval. Če ne bi bil dotični sam, bi se jim že postavil v bran, tako pa je moral gledati, kako s sovraštvom in maščevalnostjo trgajo plakate. To je vzgoja. In tem daje na razpolago dvorano gasilske čete.

Vidimo jih te ptičke, ki so rdeče pobarvani, kako konfirirajo pozno v noč v gasilnem domu in potem polni raznih sklepov gredo navdušeni za svoje ideje k počitku. Maogi od njih so celo tako korajžni, da gredo in pod okni prisluškujejo, ko imamo mi svoje sestanke. Pač bi radi kaj ujeli in hitro nesli v svoj brlog. Resno se čudimo, da naši gospodarji ne uvidijo, kdo jim nudi pravo kulturo srca: ali slovensko katoliško prosvetno društvo ali ruski komunizem.

Da smo mi na pravi poti, imamo dokaz v tem, da z nami misli vse pošteno prebivalstvo vasi. Naših fantov je vedno več tako, da človek z veseljem zre v bodočnost. In ti fantje se bodo strnili v eno močno skupno fronto, ki se bo znala postaviti v bran. Ustanovili smo tudi deklški odsek. Prepolna je bila Krivčeva hiša, tako velika je bila udeležba na prvem sestanku. Mislimi smo pač, to je prvič, ne, tudi drugi in tretji sestanek sta pričala, da število ne pada, ampak raste. Cvet naše vasi, naša dekleta, nad 40 po številu, so vstopila v vrste naše prosvete. Tu je vaš drugi dom. Danes morate biti odločne za eno in to je, da boste dosledne cerkvi in narodu. Nočemo v naše vrste vlačug, ampak samo dobra slovenska dekleta. Če boste, tako fantje kakor dekleta, ostali zvesti dani obljubi, da boste šli za praporom slovenske katoliške prosvete, potem bo naš rod v bodoče res pravi slovenski in katoliški. Nihče naj ne odpade iz naših vrst! Vsi vztrajajte, četudi bi morali prenašati ponizanja! Strnite in pomnožite še bolj svoje vrste! — Vaša sveta naloga je, fantje in dekleta, da napravite v cerkvi red. Najprvo začnite pri samih sebi in sami nikar ne zaostajajte zadaj! Pokažite svojo zavest! Če bo 30 fan-

tov in 40 deklet delalo tako, potem bomo imeli v cerkvi vzoren red!

KRIZE

Prosimo pojasnila! Pri nas se zadnje čase precej govori o občnem zboru tukajšnje gasilske čete. Ob kocu meseca junija sta prijavila vstop k gasilcem dva somišljenika JRZ, katera sta tudi bila sprejeta. Po zadnji lanskim okrožnici bi imela novovstopivša člana tudi volilno pravico, pa gospodom pri odboru ta okrožnica ni imponirala, so se rajši držali starega načina. Vprašamo naše gasilske funkcionarje: „Zakaj delate tako, ko vedno in povsod poudarjate, da ste nepolitični? Ali pa morda niste prejeli okrožnice gasilske zajednice št. 3839 z dne 30. decembra 1936, da iste niste upoštevali?“

Poroka. — V ponedeljek, 8. t. m. se je poročil v farni cerkvi blaginjak Prosvetnega društva g. Jekove Rok, čevljar iz Ziganje vasi, z gđ. Moniko Janc, hčerko ugledne družine iz Seničnega. Poročil jih je nevstin stric preč. gospod župnik Janc iz Vodice. Novemu paru želimo na novi življenjski poti mnogo sreče in božjega blagoslova.

„Pri Hrastovih“ je naslov igr, katero pripravljala dramatični odsek Prosvetnega društva za nedeljo, 21. t. m. Snov za to igr je vzeta iz kmečke družine in je polna napetih prizorov. Vloge so razdeljene med najboljšje moči tako, da je upati, da nam bodo igralci pokazali res nekaj lepega. Preskrbite si vstopnice pravočasno v konsumu!

Naše ceste. Menda je prav malo vasi daleč naokrog, da bi imeli ob deževju tako slabe, blata polne ceste, kot ravno pri nas. Nekateri prav po nepotrebnem jezijo na cestarja, ne vidijo pa pravih krivcev. Pozivamo merodajne funkcionarje, naj vendar še enkrat po tolikem času dajo pripeljati vsaj nekaj peska tja, kjer je za pol čevlja blata, ako že ne morejo posuti ceste od župnišča do Pristave. Sploh bi bila nujna potreba razširitev te ceste; pa kaj...

LESE

Nesreča. Pri spravljaju drv se je ponesrečil Zupan Janez. Zlomil si je desno nogo in se zdaj zdravi v ljubljanski bolnici. Želimo mu, da kmalu okreva, ker ga težko pogreša njegova družina.

Radovednost. Pri nas imamo sila radovedne ljudi. Zelo se zanimajo, kdo je dopisnik „Gorenjca“. Sumničijo lahko, toda pravo zadeti je težko. Ker s petimi kovači, ki so jih obljubili za poizvedbo dopisnika, najbrže ni bilo nič, so se sedaj zmenili, da bodo sami dopisovali — seveda ne v „Gorenjca“. Pričakujemo!

BESNICA

Ker so gasilci odstopili dvorano za prijevanje iger Prosvetnemu društvu, bodo naši igralci v nedeljo dne 14. februarja ob 3. uri popoldne in ob eni četrni na 8. zvečer priredili v gasilskem domu v Sp. Besnici igr „Razvalina življenja“, ki je prav primerna za sedanji postni čas.

MAVČICE

Občni zbor JRZ je izvolil za svojega načelnika župana Jamnik Franca, odborniki so porazdeljeni po vseh primerno številu duš.

Preteklo nedeljo je minilo 150 let odkar so Mavčiče samostojna fara. V tem času je bilo rojenih 4533 otrok, 2205 dečkov in 2119 deklic, 9 je vpisanih kot mrtvorajeni otroci, povprečno na leto 28,8 rojstev:

umrlo jih je 3617, 1797 moških in 1820 žensk, torej 23 žensk več, povprečno na leto 24 smrti, poročenih je bilo 799 parov, povprečno na leto 5,33 zakonov.

Duhovnikov je bilo v tem času 13, od teh so 4 pokopani v Mavčičah.

BITNJE PRI KRANJU

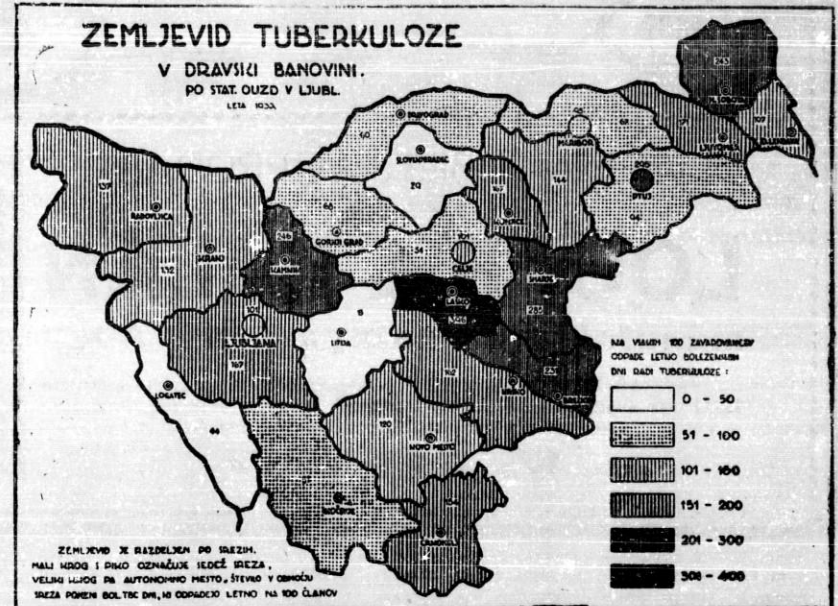
V nedeljo, dne 7. t. m. se je pri nas v gasilskem domu vršil ob obilni udeležbi občni zbor Kmečke zveze. Občnega zbora so se udeležili kmetje iz vseh vasi v občini in tudi precejšnje število iz Zabnice, kar je dokaz, da je med kmeti dosti zanimanja za organizacijo. Priglasil se je že 101 član skoro samih kmečkih gospodarjev. Vseh udeležencev je bilo na občnem zboru okoli 200, ki so pozorno sledili izvajanjem in poročilu pripravljalnega odbora ter ravnatelja g. Lesjaka. Ko se je zborovanje že blizilo h koncu, se je pripeljal tudi predsednik Kmečke zveze ban. svetnik g. Brodar ter se je z njegovimi iskrenimi besedami zaključil občni zbor. Končno se zahvaljujemo tudi upravnemu odboru gasilske čete, ki nam je radevolje dovolil dvorano. Kmetje, oklenite se svoje organizacije!

ZG. DOLINA NAD TRZICEM

Pretekle nedelje so nas povabili otroci v šolo k roditeljskemu sestanku. Skupno s sprječevali so otroci prinesli domov tudi lično izdelana vabila za ta sestanek, ki so jih sami napisali. Bil je to prvi tak sestanek na naši šoli. Očetje in matere so nekako začudeno po-

vpraševali: kaj pa bo to spet novega? Žraven tega je pa bila še pustna nedelja, ko se vsak raje posveti drugačnemu delu, ne pa sestankom. Vzlic temu pa se je zbralo v šolski sobi toliko mater in očetov, da je bil ves prostor

zaseden. Otroci so pokazali, česa so se v preteklem polletju naučili, gospod učitelj pa nam je onisal potrebo sodelovanja med šolo in domom. Očetje in matere so izrazili željo, da bi se taki sestanki večkrat vršili.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je že leta 1929. izdelal „Zemljevid delavske tuberkuloze“ za območje Dravske banovine. Sedaj je zbral Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu obširne statistične podatke o bolehanju zavarovanih delavcev za leto 1933, in sicer po spolu, diagnozah in srezih. Na podlagi teh podatkov je izdelal OUZD pričujoči „Zemljevid tuberkuloze v Dravski banovini“.

Kakor smo že svoječasno poročali, je tuberkuloza najstrašnejša bolezen našega delavstva. Ena petina vseh bolezenskih podpor odpade samo na eno samo diagnozo, to je tuberkulozo. Ako pomislimo, da znašajo prispevki bolezenskega zavarovanja pri nas v Jugoslaviji, in sicer samo pri SUZOR-u nad eno četrtino milijarde dinarjev na leto, vidimo, da nas stane samo tuberkuloza med delavstvom vsako leto okrog 50 milijonov dinarjev. Zalibog moramo ugotoviti, da se izdatki za to strašno bolezen pri nas niso niti zmanjšali zadnja leta, niti ne moremo trditi, da je tuberkuloza med delav-

stvom znatno popustila, ako primerjamo analognne statistične podatke iz leta 1929. in 1933. Po statistiki SUZOR-a je bilo v leto 1933. vseh bolezensko podpornih dni 826.998, od katerih odpade na tuberkulozo 101.769 ali nekaj nad 12%. K temu moramo priložiti še dva momenta. V statistiki je izkazana samo tuberkuloza, ki povzroča dalnežnost delavstva. Ni pa izkazana tuberkuloza, katera ni še tako daleč napredovala, da bi moral delavec opustiti svoje poklicno delo. Brez dvoma imamo takih primerov „ambulantne“ tuberkuloze zelo mnogo. Nadalje moramo upoštevati tudi dejstvo, da naše socialno zavarovanje pošilja v veliki meri tuberkulozne bolnike v posebne sanatorije, v katerih je zdravljenje mnogo dražje nego zdravljenje doma v domači skrbi, ko prejema bolnik samo hranarino. Upoštevajoč te dva momenta, vidimo, da odpade še vedno okrog 20 odstotkov vseh bolezenskih podpor samo na tuberkulozo.

Iz pisarne Kmečke zveze

VODITELJSKI TEČAJ MLADINSKE KMEČKE ZVEZE.

Kot smo že sporočili vsem krajevnim edincem Kmečke zveze v okrožnici in objavili v eni zadnjih števil „Domoljuba“, je Glavni odbor v Ljubljani priredil voditeljski tečaj Mladinske Kmečke zveze. Na ta tečaj je bilo sprejetih 34 kmečkih fantov iz vseh krajev Slovenije, ki so pri devetdnevem poslušanju predavanj dobili močno podlago, na kateri bodo mogli graditi nadaljnje delo v organizaciji Kmečke zveze. Tečaj je uspel v vsakem pogledu zadovoljivo, saj so sodelovali kot predavatelji priznani organizatorni delavci in govorniki, ki so znali napraviti obilno snov zanimivo in privlačno.

Tečaj se je pričel v soboto 30. januarja s sv. mašo, po kateri je načelnik Kmečke zveze g. Brodar Janez v otvoritvenem govoru pojasnil pomen tečaja in povdaril, da je to prvi tečaj, ki ga prireja Kmečka zveza, da pa mora biti radi tega tudi uspešno izpeljan, za kar lahko v prvi vrsti poskrbijo tečajniki sami, če bodo namreč sledili predavanjem z vso vnemo in veseljem. Pri otvoritvi tečaja so bili navzoči tudi drugi odborniki Kmečke zveze. Za njim je govoril kot prvi predavatelj g. župnik Finžgar, ki je z njemu lastno izjavnostjo navdušil fante, razlagajoč jim važnost kmečkega stanu za ves narod in državo. Sledila so ostala predavanja, tako, da jih je bilo vsak dan po 6 ur. Na tečaju je sodelovalo 17 predavateljev, med njimi organizator tega tečaja in Mladinske Kmečke zveze g. Puš Ludovik, ki je pokazal fantom praktično, v čem naj obstoji njihovo delo na vasi in kako naj prireajo kmečke večere. Tečajniki so ves čas tečaja pazljivo sledili predavanjem in zapisovali v zato prirejene zvezke glavne misli, da bodo imeli tudi pozneje možnost iz njih črpati snov in navodila za delo.

Poleg predavanj pa je Kmečka zveza poskrbela, da so fantje tudi nekaj videli. Tako so si ogledali klavirno mestno občino, ureditev Centralne vinarne, kar je zlasti zanimalo one,

ki so doma v vinorodnih krajih, Jugoslovansko tiskarno, novo frančiškansko dvorano in muzej, kjer jim je g. dr. Stele razkazal in tolmačil vse zanimivosti. Mnogo tečajnikov ni imelo še doslej priliko videti muzeja, pa so bili navdušeni nad stvarmi, katere hrani naš narodni muzej. G. Puš je s fanti priredil tudi pevski večer, kjer se je zopet pokazalo, da so res, skoro vsi kmečki fantje dobri pevci, gosp. Smersu pa je pokazal s skiptičnimi slikami vsa grozodejstva, ki jih je povzročil boljševizem v Rusiji, Mehiki in Spaniji.

Na predvečer zaključka tečaja se je vršil v obednici Vajeniškega doma, kjer se je tečaj vršil in kjer so imeli tečajniki vso oskrbo, družabni večer. Povabljeni so bili vsi predavatelji, ki so se tega večera tudi udeležili. Tečajniki so pokazali, kaj so se na tečaju naučili in uprizorili „Gregorčičev večer“. Zapele so najprvo par Gregorčičevih pesmi, nato sta dva tečajnika deklamirala njegovi pesmi, druga dva pa sta imela predavanje o Gregorčiču kot kmečkemu sinu in ljubitelju kmečke grude. Za zaključek je sledila zopet pesem, nakar je predsedujoči zaključil večer s kratkim nagovorom na udeležence. Lepo so fantje priredili ta večer, pokazali so, da so sposobni sami voditi sestanke in na njih tudi nekaj povedati.

V nedeljo, dne 7. februarja je bil pismeni in ustneni izpit. Iz snovi, ki se je obravnavala na tečaju so morali napisati kratko nalogo, kakor tudi odgovorjati na nekatera važna vprašanja. Dobro so se odrezali in dokazali, da tečaj ni šel mimo njih brez haska, ampak, da so pridobili mnogo znanja, s katerim so se jim razčistili pojmi o najpotrebnejših vprašanjih.

Zaključek tečaja pa je bil posebno svečan. Prišel je namreč g. ban dr. Marko Natlačen, ki je naslovil na tečajnike mnogo lepih in vzpodbudnih besedi. Naglašal je, da je kmečki stan tisti, kateremu se imamo zahvaliti, da je naš narod vzdržal tudi v najtežjih prilikah, da je on tisto seme, iz katerega je vzraslo veščina naših javnih delavcev, pisateljev in znanih stvenikov in ki pomlajevalno vpliva na vse narodno življenje. Tega dejstva, da se mora zavodati kmečko ljudstvo, zlasti pa kmečka mla-

Zares

lepa darila

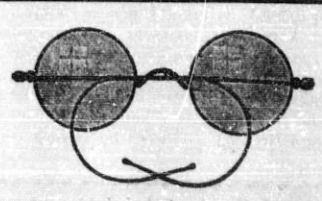

dobre ure, kakor tudi očala, zlatino, jedilno orodje in druga krasna darila dobiš najsolidnejše le pri

B. Rangus

zlatar in sodni cenilec v Kranju

Istotam se strokovno in pod garancijo izvrše vsa popravila ali v novo predela vsa zlatnina, srebrnina, ure i.t.d.

1897

40

1937

VELIKA JUBILEJNA PRODAJA trrdke **LOGAR & KALAN** manufakturna zaloga — K R A N J

Ob priliki 40-letnice ustanovitve trrdke, prodajamo v jubilejnim letu 1937 vse manufakturno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah, poleg katerih bomo nudili vsakomur še posebej

10% popusta

V letu 1937 vsi samo v trgovino

LOGAR & KALAN

Tvrda bo ob svojem redkem jubileju v znak hvaležnosti vso Gorenjsko postregla: z dobrim blagom, z najnižjimi cenami, z velikimi popusti in v popolno zadovoljstvo vsakega odjemalca.

Za jubilejno leto si je trrdka nabavila ogromno izbiro češkega, angleškega, kakor tudi domačega blaga, posebno za moške in ženske obleke, kakor vse ostale manufakture.

Izkoristite redko priliko in naše jubilejne cene v letu 1937.

dina in biti mora ponosna na svoj stan. „Z znanjem, ki ste ga pridobili na tem tečaju pohitte na svoje domove in z njim pripomorete onim, ki niso imeli prilike udeležiti se tečaja.“ Njegove besede so žele ogromno odobravanje in aplavz, v imenu tečajnikov pa se mu je zahvalil za naklonjenost in zanimanje za kmečko mladino g. Skoliber Martin iz Ormoža. Takoj na to pa so bile razdeljene vsem udeležencem lične diplome z motom: „Sveta si zemlja in blagor mu, komur plodiš“ in pripisom: „da bodi to izkazilo klicar k skupnemu delu za slovensko kmečko mladino, ki je najzlahnejše, kar narod premore.“

Kmetijstvo

Obdavčenje svinjereje. Glede na vprašanje, kako je obdavčiti kmete, ki se bavijo s klanjem in prodajo svinj, je davčni oddelek finančnega ministrstva dal pojasnilo, da se kmetje, ki se bavijo s klanjem in prodajo svinj, dele v dve vrsti. V tiste, ki rede svoje svinje na lastnem posestvu in jih hranijo s krmo z lastnega posestva ter dokupujejo samo manjkajočo krmo — in v kmete, ki poleg svinj, ki jih rede na svojem posestvu, kupujejo še druge in jih rede, a jim krma z lastnega posestva ni zadostna za reje svinj, temveč jo morajo kupovati pri drugih pridelovalcih. Prva kategorija ni podvržena plačilu pridobnine pri prodaji na tak način prodanih svinj, druga kategorija pa mora plačati pridobnino na dohodke, pridobljene s klanjem in prodajo svinj.

Ker je prednje pojasnilo še vedno nepopolno, javnost popolnoma upravičeno zahteva točne definicije, kdo je podvržen plačilu pridobnine za klanje in prodajo svinj.

Obrtništvo

Nova obrtniška organizacija. Po razpustu „Društva jugoslovanskih obrtnikov“, katerega osrednji odbor v Ljubljani je prekoračil dopustne meje, se je osnovala nova organizacija „Društvo obrtnikov“.

Preizkušnja zadnjih let je pokazala, kako se more rokodelce udeleževati, da mu je mogoče stopiti na plan in zahtevati svoje pravice. Zalostna polpretekla doba nam je jasen dokaz, da je vse delo prazna pena, ako ni grajeno v zaupanju in zavesti, ne oziraje se na osebnost koristi in častihlepe, ki vedno rušijo zdrave temelje, položene z idealizmom svojega stanu. To pot se je dokazala trditve resnih delavcev na obrtniškem polju, da se stavbo mora pričeti graditi pri temeljih in da le zdrava mladika pože močno drevo, da odgoji sad, ki mu je bil vcepjen. Prav radi trhljih temeljev in graditve organizacije od zgoraj se je imenovana organizacija zrušila v prah in pepel. Iz te nezdrave skušnje pa so oni, ki so na to že prej opozarjali, zavijali rokave in šli na delo, da jih čas ne prehiti in začeli misliti, kako bi osnovali res zdravo in trdno organizacijo. Ker je pretežna večina obrtniška za resen in zdrav stanovski pokret je bilo možno na podlagi takih preizkušenj sestaviti pravila, ki zadovoljujejo vsakega obrtnika. Glavno pa, kar predvidevajo ta pravila, je to, da je društvo popolnoma samostojno, ter ni obvezno priključiti se nikakoli centrali ali nadvladi, ampak postopa v tem oziru popolnoma samolastno. Morda bo kdo dvomil, da tako ni mogoče skupna sloga in moč. V odgovor naj bo to, da ravno samostojno in prosto odločujoče članstvo osnovano na istih pravilih z istimi cilji bo najbolje sodilo pa tudi združilo vse svoje sile, kadar bo šlo za njegove lastne interese. Čas v katerem živimo, to neizprosno tirja od nas, sicer bo srednji stan zbr-

san iz površja zemlje in to v taki dobi, da si sami niti ne predstavljamo. Da se očuvamo in da bdimo pri našem gospodarskem napredku ter da se tudi nam pripadajoči del ne trga iz rok, zato se potom svobodnih organizacij združujemo v močno in odločno armado, kot čuvarki svojih pravic.

Kakor se čuje, je v vsakem večjem okolišču že v teku ustanavljanje Društva obrtnikov in se bodo tudi ostala obrtniška društva prilagodila tej cnotni in nepristranski organizaciji. Za Kranj in bližnje okolice se bo občni zbor vršil še ta mesec. Od delavoljnih in požrtvovalnih obrtnikov je pričakovati, da zagrabijo za delo in povedejo društvo, kar zmore le nepristranski idealizem. S takim delom bodo doprinesli ono žrtev, ki je potrebna, da se končno vsaj deloma uresniči naši cilji.

Upamo, da se bo obrtništvo tako kakor doslej oprijelo in podprlo to svojo edino organizacijo ter s tem pokazalo svojo moč in enotnost. Naj jih pri tem delu spremlja izrek „V močni stanovski slogi je moč!“ (Datum občnega zbora se objavi v prihodnji številki).

Peter Rešetar rešetari

Začeli so zopet govoriti slovenski. V Ljubljani je en del JNS pod vodstvom Puca, Pucelja in Marušiča začel tiskati list z imenom „Slovenska beseda“. Da so začeli „Slovensko besedo“ izdajati, tega ne smem trditi, ker to so delali že preje, čeprav ni bilo to natiskano. Da so pa sedaj odločili se za „Slovensko besedo“, me pa prav veseli. Človek mora vendar imeti veselje nad izpreobrnjenimi grešniki.

Dve kmetijski družbi. Glasilo gospode med Slovenci „Jutro“ piše, da imamo sedaj dve kmetijski družbi. Res je to sedaj slučaj. Ena je taka, da bodo spet kmetje v njej, druga pa je taka, da so gospodje v njej in nosi samo ime Kmetijska družba. Jaz bi predlagal, da bi se za to zadnjo družbo sprejel predlog g. Petrovarja, da se imenuje za Sod, kjer ima vsak posebej pipo.

Koliko so jih ustrelili v Rusiji? Se ni bilo mogoče sešteti, ker so jih streljali kar s strojnico.

Čudna zadeva. Komunisti ne smejo imeti pravzaprav nobenega svojega premoženja! Sedaj pa so bili vsi ti največji komunisti v Rusiji obsodeni, da izgubijo vse svoje premoženje. Ti so ga namreč imeli! (Slov. gospodar.)

ŠPORT

Na občnem zboru strelske družine v Trzinu, ki se je vršil na Svečnico so bili izbrani za letošnje poslovno leto sledeči odborniki: 1.) Predsednik, komandir stanice gosp. Vidic Franc, 2.) Podpredsednik, mestni župan g. Majersič Janez, 3.) Tajnik, pekovski mojster Bohorič Anton, 4.) Tajnikov namestnik, tov. uslužbenec Prešern Rudolf, 5.) Blagajnik, predilniški mojster g. Demšar Stefan, 6.) Tehnični vodja, elektricar g. Schubert Jožef, Odborniki: 7. Kemperle Franc, obratovodja, Paterhof, 8.) Elsner Valter, hotelir iz Trziča, 9.) Kosmač Ivan, elektricar iz Trziča, 10.) Hladnik Franc, sedlarski mojster iz Trziča, 11.) Stritih Franc, tesarski mojster iz Bistrice, 12.) Feme Jožef, sin gostilničarja iz Trziča, 13.) Krajnik Jožef, tovarn. delavec, iz Bistrice, Preglednika: Dr. Sfiligaj Jožef, predsednik srez, sodišča iz Trziča in Ločniškar Hinko iz Kranja.

Imena odbornikov nam jamčijo za plodonosno delo v tekočem letu. Izvoljeni so iz vrst vseh slojev in pripadnosti, kar bo tej važni narodni obrambni, obmejni organizaciji le v korist. Družina je s soglasno izvolitvijo v svoj odbor naše-

V ponedeljek, dne 15. februarja 1937 prične trgovina

Hinko - Kranj

poleg farne cerkve — s posezijsko prodajo po skrajno znižanih cenah. Za to prodajo je izdan poseben cenik, ki je priložen današnji številki „Gorenjca“.

Kdor varčuje — pri HINKOTU kupuje!

ga spoštovanega g. župana, ki je znan po svoji objektivnosti in pravičnosti v prid svojih meščanov in naklonjenosti strelskemu pokretu, pridobila na ugledu in bo sigurno tudi na razmahu. Zato vsi v strelske vrste! Strelska družina je po občnem zboru priredila tekmovanje s flobertovkami, pri katerem so strelci, predvsem g. Demšar, Vidic i. dr. dosegli polno število točk. K odličnim uspehom naše čestitke ter kličemo: Strelci, korajžno na delo za lavorkami!

S. K. „Sora“. Kakor vse kaže, letos s smuški mi tekami S. K. „Sore“ ne bo nič. Sneg, ki je zapadel pred kratkim, je dal nekaj upanja, vendar pa sta mu dež in jug hitro ugasnila življenje. Drsalšče tudi ni več porabno. Bliža pa se nova sezona, na katero se je treba že sedaj pripraviti. Dogodek v Trzinu, in kakor se nam zdi, ne kot zadnji vzrok: nediscipliniranost igralcev samih! Letos mora vse to odpasti! Publika je treba privezati na igrišče z dobro in lepo igro, zato začnite že sedaj trenirati! Igralci so prišli domov, Janez in Silvo sta doma. Izgovarjanje, da ni igralcev, je prazno. Če bo igra dobra in bo publika zadovoljna, bo tudi finančno stanje kluba zadovoljivo. Dogodki, kakor v Trzinu, se ne smejo ponavljati ter morajo igralci poznati na igrišču najstrožjo disciplino! Le na ta način je mogoč uspeh. Da ni igralcev in da niso sposobni, je smešno. Saj recimo igralci: Škerlj F., Margač S., Škerlj Janez, Perko, Škerlj Miha, Kermelj, Rudi, Ivan, Marjan, Jože in Kusterl ne zaostajajo ne fizično in ne po sposobnostih za igralce kateregakoli gorenjskega kluba, izvenšči „Korotana“. To priča rezultat 1:5 na jesenskih lani z „Bratstvom“, ki si je lani z velikim naskokom osvojil prvenstvo. — Tudi igralci sami bi radi igrali, zato poklicani, ustrezite njim in Skofjeločanom, katerih dolžnost pa je, da klub gmotno podpro. Upamo, da bo vodstvo kluba izprevidelo vse to in ne bo odpovedalo prvenstvenim tekem.

Oblekce za dečke, vseh velikosti v za-logi. Klobuki srajce, hlače in vsakovrstno blago za obleko na iz-biro.

Se priporoča

ALBIN JAZBEC
v K R A N J U

Pozor!

Pozor!

Trgovci, obrtniki!

Po zmerni ceni Vam popravim vsakovrstne tehtnice. Vrnem jih uradno preizkušeno.

Pesjak Stanko

izd. tehtnic, KRANJ, Ljubljanska c. 3 (Jelenov klanc)

Slike, povečave, portrete i legitimacije najlepše in najceneje

pri Foto JUG - Kranj

(Sedaj nasproti trgovine Savnik)

Vina

Za težko delo je močno vino! Dobite najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani, Frankopanska ulica 11.

Po nizki ceni prodamo 15 komadov starih v 2 komada starih omar, 1 kompletno štećniško ogrado s ploščicami za velik zidan š dilon „Merkur“ P. Majdič, Kranj